

DOKUMENTTYP		VERSION	ANTAL SIDOR
RIKTLINJE		1	11
DOKUMENTÄGARE	FASTSTÄLLARE		
SANDRA NÄTT	BEREDNINGSGRUPPEN NYA PERSPEKTIV		

Länsgemensam riktlinje för socialtjänstens konsultationer

Med förskola, skola, hälso- och sjukvård samt
tandvård

Riktlinjen är utarbetad av Johanna Larsson, FoU Valfärd
Värmland i samverkan med berörda parter.

Beredningsgruppen för Nya perspektiv ställde sig bakom
riktlinjen 2025-10-20

Innehåll

Del 1: Introduktion	3
Syfte	3
Mätpunkter/indikatorer	4
Plan för uppföljning	4
Plan för implementering och kommunikation	4
Stöd för implementering	5
Publicering	5
Målgrupp	5
Parter och verksamheter	5
Del 2: Socialtjänstens konsultationer enligt BBIC	6
Konsultation med förskolan/skolan utifrån den pedagogiska verksamheten	6
Konsultation med elevhälsan	7
Konsultation med hälso- och sjukvård och tandvård utifrån barnets fysiska, psykiska och orala hälsa	7
Anonyma psykologkonsultationer	9
Del 3: SIP vid behov av insatser från både socialtjänsten och regionen	10
Del 4: Övrig hantering av riktlinjen	11
Kostnader	11
Avvikelse rapportering	11

Del 1: Introduktion

Barn som är aktuella inom den sociala barn- och ungdomsvården är en högriskgrupp för nuvarande och framtida hälsoproblem, skolsvårigheter och psykosocial problematik. Forskning visar ett tydligt samband mellan dessa risker och bristande omsorg i hemmet och/eller eget riskbeteende. Därför är det viktigt att uppmärksamma barnens utveckling, lärande och hälsa vid socialtjänstens utredningar.

För barn som vårdas utanför det egna hemmet ska följande överenskommelse användas: [länk till överenskommelse placerade barn](#). Observera att denna riktlinje gäller vid konsultationer även för placerade barn.

Socialtjänst, förskola, skola och hälso- och sjukvård har ett gemensamt ansvar att samverka kring barn som far illa, enligt 18 kap. 6 § Socialtjänstlagen (SoL 2025:400) och enligt 16 kap Hälso- och sjukvårdslagen (HSL, 2017:30). Socialtjänstens konsultation med tandvården sker utifrån tandvårdens ansvar för regelbundna kontroller av barnets tandhälsa enligt 7 § Tandvårdslagen (1985:125).

Socialtjänsten har enligt 20 kap. 5 § SoL rätt att ta hjälp av sakkunniga i en utredning av ett barns behov av skydd eller stöd och i övrigt ta de kontakter som behövs för att bedöma behovet av insatser. Personal inom förskolan, skolan, hälso- och sjukvården och tandvården är skyldiga att lämna uppgifter av betydelse för utredningen till socialtjänsten, vid begäran från socialtjänsten. Konsultationer under en utredning kan göras utan samtycke från vårdnadshavare. Dock sker socialtjänstens konsultationer huvudsakligen med samtycke från vårdnadshavare och/eller den unge. Socialtjänsten gör även konsultationer i samband med uppföljning av insatser.

Både muntliga konsultationer och skriftliga utlåtanden utgör underlag för socialtjänstens bedömningar, och i förekommande fall kan de användas i socialnämnders ansökningar om tvångsvård enligt lagen med särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU, 1990:52) till Förvaltningsrätten.

Syfte

Syftet med denna länsgemensamma riktlinje för konsultationer är att alla barn inom den sociala barn- och ungdomsvården ska få det stöd de behöver för att kunna nå utbildningsmål i förskolan/skolan samt få sina behov av hälso- och sjukvård och tandvård tillgodosedda. Vidare ska socialtjänsten kunna genomföra rättssäkra utredningar och uppföljningar av hög kvalitet.

Aktuell riktlinje bygger dels på de stöddokument som är framtagna av Socialstyrelsen inom ramen för socialtjänstens arbetssätt för myndighetsutövning, Barns Behov I Centrum (BBIC). Det tvärprofessionella samarbetet utgör en viktig del i BBIC när det gäller utredning och bedömning av barnets behov. Denna riktlinje syftar till att ge stöd i hur den tvärprofessionella samverkan kring barn som utreds eller följs upp inom socialtjänsten ska gå till.

Mål

Målet med riktlinjen att det ska finnas tydliga kommunikationsvägar mellan socialtjänsten och aktörer inom förskola, skola, hälso- och sjukvården samt tandvården. Detta gäller vid socialtjänstens konsultationer gällande barn och ungdomar som har pågående utredning eller insats inom socialtjänsten.

Mätpunkter/indikatorer

- Registrerade avvikelser från riktlinjen
- Upplevelse av hur kommunikationsvägarna fungerat

Plan för uppföljning

Utvecklingsledare från FoU Velfärd Värmland tillsammans med utvecklingsledare från Region Värmland ansvarar för uppföljning och revidering i samverkan med strategiska utvecklingsgruppen för barn och unga inom Nya Perspektiv.

Uppföljning och revidering av riktlinjen planeras inom strategiska utvecklingsgruppen för barn och unga inom Nya Perspektiv. Den årliga uppföljningen görs för att se över inkomna avvikelser avseende kommunikationen vid socialtjänstens konsultationer gällande barn och ungdomar. Vid den årliga uppföljningen ska parterna tillhandahålla underlag gällande inkomna avvikelser.

Inför revidering av riktlinjen genomförs uppföljande fokusgrupper med representanter från socialtjänsten, hälso- och sjukvården, tandvården samt skolorna. Syftet med detta är att tillsammans diskutera erfarenheter av användandet av riktlinjen, hur kommunikationsvägarna mellan parterna fungerat samt utfallet av de årliga uppföljningarna. Revidering kan ske tidigare om behov uppstår utifrån årliga uppföljningen, ny lagstiftning eller annat som påverkar riktlinjen.

Plan för implementering och kommunikation

Utvecklingsledare från FoU Velfärd Värmland tillsammans med utvecklingsledare från Region Värmland ansvarar för att nå ut till representanter i länsgemensamma nätverk. Utvecklingsledare från FoU Velfärd Värmland ansvarar för att nå ut till kommunerna och utvecklingsledare från Region Värmland ansvarar för att nå ut i till Region Värmland. Spridning görs till representanter i nätverk och därefter har varje huvudman ansvar för implementeringen av riktlinjen inom sina egna verksamheter.

Stöd för implementering

Utvecklingsledare inom FoU Välfärd Värmland och utvecklingsledare från Region Värmland har ansvar för att riktlinjen kommuniceras i befintliga nätverk, där det ges möjlighet till att ställa frågor.

Publicering

Den länsgemensamma riktlinjen för socialtjänstens konsultationer med förskola, skola, hälso- och sjukvård samt tandvård publiceras på Region Värmlands webbplats [Material för personal - Region Värmland](#).

Målgrupp

Denna rutin rör barn som är aktuella för utredning eller insatser inom den sociala barn- och ungdomsvården. Med barn avses en person som ännu ej fyllt 18 år.

OM BARNET ELLER ANNAN PERSON I BARNETS FAMILJ HAR SKYDDADE PERSONUPPGIFTER

För att inte riskera röjning av skyddade personuppgifter, sker all kontakt direkt med socialsekreteraren i dessa fall.

Parter och verksamheter

Parter som ingår i rutinen är samtliga kommuner i Värmland och Region Värmland. Verksamheter som berörs är socialtjänster, förskolor, skolor inklusive elevhälsa, Barnhälsovården, Barn- och ungdomsmedicinska öppenvårdsmottagningar, Barn- och ungdomshabiliteringen, Första linjen, Barn- och ungdomspsykiatrien samt Folktandvården.

Del 2: Socialtjänstens konsultationer enligt BBIC

BBIC erbjuder stöd till socialtjänsten för inhämtning av uppgifter från samverkansparter i form av konsultationsstöd. I första hand är konsultationen tänkt att ske vid ett möte eller samtal. I vissa fall behöver uppgifter hämtas in skriftligt. Konsultationsstödet inom BBIC består av förslag på frågor om det aktuella barnet. Frågorna behöver anpassas och kompletteras så att de ger relevant information till den aktuella utredningen om barnet.

Konsultationsstöd för inhämtning av uppgifter finns för följande aktörer:

- Förskolan
- Skolan
- BVC och elevhälsan
- Barnets pågående vårdkontakter
- Tandvården

Utlåtandebblanketter finns för inlämning av uppgifter till socialtjänsten från förskolan och skolan.

Syftet med socialtjänstens konsultation är att uppmärksamma:

- Barnets utveckling, lärande och hälsa
- Barnets eventuella behov av stöd och behandling
- Föräldrarnas förmåga att tillgodose barnets behov av skolgång, hälso- och sjukvård och tandvård

Vid muntliga konsultationer ska socialsekreterare antingen i slutet av samtalet eller vid en tidpunkt som båda parterna är överens om, sammanfatta och återkoppla den information som uppgetts. Detta görs för att uppgiftslämnaren ska kunna bekräfta att den framkomna informationen är korrekt, vilket minskar risken för missförstånd.

Konsultation med förskolan/skolan utifrån den pedagogiska verksamheten

Personal från förskolan och skolan kan vara viktiga informanter, eftersom de ofta känner barnet väl. De kan ofta lämna andra uppgifter om barnet än det som rör barnets lärande och utbildning, till exempel trivsel, kamratrelationer, tecken på ohälsa eller oro för ohälsa. Att hämta in uppgifter om barnets situation i förskolan eller skolan kan handla om vad som fungerar bra och mindre bra, måluppfyllelse, eventuellt pågående särskilt stöd och barnets relationer i förskolan eller skolan.

Uppgifterna hämtas in i första hand via muntlig konsultation, vid ett fysiskt eller digitalt samtal med den som känner barnet bäst. *För tidsbokning av muntlig konsultation, ringer socialsekreteraren aktuell rektor.* Vid digitala videomöten, bör parterna använda både ljud och kamera, i syfte att gynna dialogen mellan parterna.

Socialtjänsten har ibland behov av att uppgifter hämtas in skriftligt. *Vid behov av skriftligt utlåtande, ska socialsekreterare ringa och sedan skicka BBIC:s utlåtandebblankett till aktuell rektor, med eventuell preciserad frågeställning på ett försättsblad. Blanketten skickas via post eller via säker digital plattform, utifrån den enskilda kommunens förutsättningar. Barnets namn och personnummer ska framgå, likaså kontaktuppgifter till ansvarig socialsekreterare. Den som fyller i utlåtandebblanketten på förskolan/skolan ska svara så utförligt som möjligt och skicka den ifyllda blanketten till ansvarig socialsekreterare inom tre veckor.*

Skolformen som det aktuella barnet tillhör ska framgå i utlåtandet. Om barnet inte når utbildningsmål i förskolan/skolan ska det framgå vilka anpassningar och stöd som förskolan/skolan har vidtagit för att stödja barnet, exempelvis åtgärdsprogram eller handlingsplan. Det bör framgå vilka fysiska, sociala och pedagogiska anpassningar som har gjorts eller kan behöva göras. Annan information som skolan har och som kan vara relevant för socialtjänstens bedömning om barnets situation ska uppges, exempelvis tecken på trauma eller andra svårigheter.

Konsultation med elevhälsan

Elevhälsan bör konsulteras, då personal inom elevhälsan kan ha uppgifter om barnet som varken rektorn och mentorn har kännedom om, utifrån sekretesslagstiftningen som reglerar elevhälsans olika delar.

Socialsekreteraren ringer aktuell rektor för planering av en muntlig konsultation med personal inom elevhälsan.

Vid behov kan socialsekreteraren, under den muntliga konsultationen, begära ett skriftligt utlåtande från elevhälsan. Ingen särskild blankett används för utlåtandet, utan berörd elevhälsopersonal skriver utlåtandet och skickar det till ansvarig socialsekreterare inom tre veckor.

Konsultation med hälso- och sjukvård och tandvård utifrån barnets fysiska, psykiska och orala hälsa

Information kan behöva inhämtas från barnets pågående hälso- och sjukvårdskontakter eller tandvården, om det är relevant för att kunna besvara utredningens frågeställningar och för att

kunna bedöma barnets behov av stöd från socialtjänsten. Det kan handla om information som belyser vilken grundläggande omsorg barnet får, eller information om barnets behov av ytterligare undersökningar eller utredningar av sin hälsa. Uppgiftslämnaren kan också ge sin bedömning om barnets hälsobehov och vad det innebär om barnet inte får sina individuella hälsobehov tillgodosedda. Uppgifterna kan ofta hämtas in vid en konsultation i form av ett samtal. Ibland behöver vissa uppgifter inhämtas skriftligt.

Vid muntlig konsultation, kontaktar socialsekreterare den aktuella mottagningen för tidsbokning för konsultationen.

Vid skriftlig konsultation ska socialsekreterare skicka en skriftlig begäran om konsultation, med specifik frågeställning, till aktuell mottagning. Barnets namn och personnummer ska framgå, likaså kontaktuppgifter till ansvarig socialsekreterare. Den som tar emot konsultationsbegäran på mottagningen ska svara så utförligt som möjligt och skicka det skriftliga utlåtandet till ansvarig socialsekreterare inom tre veckor. Verksamheter inom regionen ska inte skicka utskrifter från patientjournalen, då socialtjänsten oftast saknar kunskapen att tolka dessa korrekt.

SÄRSKILT OM KONSULTATION MED TANDVÅRD

Varje kommun har möjlighet att bestämma lokalt, i samråd med de lokala Folktandvårdskliniker, om konsultationer huvudsakligen ska ske muntligt eller skriftligt, och i förekommande fall hur eventuella muntliga konsultationer ska gå till.

Vid skriftlig konsultation, ska socialsekreterare skicka konsultationsblanketten ([Konsultation tandvård i samband med barnavårdsutredning från Socialtjänst.pdf](#)) till kliniken som barnet tillhör. Barnets namn och personnummer ska vara förifylld, likaså kontaktuppgifter till ansvarig socialsekreterare. Den som tar emot konsultationsblanketten på kliniken ska svara så utförligt som möjligt och skicka den ifyllda blanketten tillbaka till ansvarig socialsekreterare inom tre veckor.

SÄRSKILT OM KONSULTATION MED BVC (BARNAVÅRDSCENTRAL)

För tidsbokning av muntlig konsultation ringer socialsekreterare aktuell BVC. Socialtjänsten har ibland behov av att uppgifter hämtas in skriftligt. Vid behov av skriftligt utlåtande ska socialsekreterare kontakta BVC för att begära in ett utlåtande. Berörd BVC-personal skriver utlåtande utifrån blanketten i deras system och skickar det till ansvarig socialsekreterare inom tre veckor.

SÄRSKILT OM KONSULTATION MED BUP (BARN- OCH UNGDOMSPSYKIATRIN)

Vid behov av muntlig konsultation med barn- och ungdomspsykiatri (BUP) kontaktar socialsekreteraren koordinator via vårdgrannnetelefonen på telefonnummer 010-831 71 84. Om det redan finns en pågående kontakt med en behandlare på BUP, ska denne kontaktas i första hand.

Anonyma psykologkonsultationer

Region Värmland erbjuder socialsekreterare anonyma psykologkonsultationer. Konsultationerna är till för att socialsekreterare ska kunna ta kontakt gällande barn som är aktuella inom den sociala barn- och ungdomsvården men som inte har någon pågående kontakt inom Region Värmland. Syftet med de anonyma psykologkonsultationerna är att barn som är aktuella inom socialtjänsten barn och unga ska kunna hänvisas till rätt instans inom vården vid behov. Socialtjänsten ges möjlighet att föra dialog om ett barns behov av fortsatt kontakt inom regionen vilket ger stöd i vart barnet/familjen ska hänvisas.

Konsultationerna ges av psykologer från Region Värmland. Konsultationstider erbjuds utifrån behov och bokas genom att ringa vårdadministratör på Barn- och familjestöd på 010-83 162 43 (vardagar 07:30-16:00 gällande barn 0-5 år) och vårdgrannnetelefonen på första linjen på 010-831 90 70 (vardagar 09:00-15:00 gällande barn 6-17 år). En tid för anonym psykologkonsultation bokas in inom tre veckor. Konsultationen sker via telefon eller Teams enligt överenskommelse.

De ärenden som konsultationen gäller skall vara avidentifierade och de råd som ges skall vara allmänna och generella utifrån beskrivning av frågeställningen. Ärendedragningen är således anonym och eventuellt påföljande insatser/åtgärder faller under socialtjänstens egen bedömning och myndighetsutövning. Inför konsultationen bör socialsekreteraren ha en samlad bild av barnets vistelse i förskolan/skola samt underlag från BVC-sjuksköterska eller skolsköterska. Socialtjänsten dokumenterar i barnets journal att en anonym konsultation har gjorts och dokumenterar kortfattat vad som framkommit som är relevant.

Del 3: SIP vid behov av insatser från både socialtjänsten och regionen

Om barnet har behov av insatser från både socialtjänsten och regionen kan dessa behöva samordnas för att nå bästa möjliga resultat. Då ska de utarbetade riktlinjer och rutiner för Samordnad Individuell Plan (SIP) användas: [länk till information om SIP](#). Det är socialtjänsten och regionen som bedömer när en SIP behöver upprättas, det räcker att en av huvudmännen gör den bedömningen för att skyldigheten ska inträda för båda. Även skola och elevhälsa har en viktig roll i SIP-arbetet. Den som uppmärksammar behov av SIP inhämtar samtycke från ungdomen/vårdnadshavare. Arbetet med planen ska påbörjas utan dröjsmål. Planen formas utifrån barnets behov och tas fram tillsammans med de personerna som barnet och/eller vårdnadshavare själv önskar ska närvara under SIP-mötet. I planen ska framgå vilka insatser som ska utföras, vem som ska ansvara för insatserna samt om det är kommunen eller regionen som ska ha det övergripande ansvaret för uppföljning av SIP.

Riktlinje och Rutin SIP: Riktlinjer och rutiner - Region Värmland

Del 4: Övrig hantering av riktlinjen

Kostnader

Med hänsyn tagen till barnets rätt till skolgång och hälso- och sjukvård, är samtliga åtaganden och insatser inom förskola, skola, hälso- och sjukvård och folktandvård kostnadsfria för socialtjänsten. Detta inkluderar även skriftliga utlåtanden till socialtjänsten.

Avvikelseberapportering

Varje huvudman ansvarar för att hantera avvikelser enligt interna rutiner och i proportion till avvikelsernas art. Särskilt fokus i avvikelsehanteringen ligger på att säkerställa att den enskildes behov blir tillgodosett. Avvikelser ska skickas skriftligt och oidentifierade enligt nedan:

- Till Region Värmland: Blankett "avvikelseblankett för kommuner" hämtas via länken [Avvikelsehantering - Region Värmland](#) . På blanketten framgår var den ska skickas.
- Till aktuell klinik inom Folktandvården: [länk till kontaktuppgifter](#)
- Till respektive rektor inom förskola/skola
- Till respektive socialtjänstens funktionsbrevlåda:
 - Arvika - arvika.kommun@arvika.se
 - Eda - myndighetsenheten.ifo@eda.se
 - Filipstad - socialforvaltningen@filipstad.se
 - Forshaga - lan@forshaga.se
 - Grums - ifo.grumskommun@grums.se
 - Hagfors - individochfamiljeomsorg@hagfors.se
 - Hammarö - ifo@hammaro.se
 - Karlstad - arbetsmarknadsochsocialforvaltningen@karlstad.se
 - Kil - kommun@kil.se
 - Kristinehamn - forvakv@kristinehamn.se
 - Munkfors - kommun@munkfors.se
 - Storfors - ifo@storfors.se
 - Sunne - ifo@sunne.se
 - Säffle - socialnamnden@saffle.se
 - Torsby - sn@torsby.se
 - Årjäng - IFO@arjang.se